

2015. szeptember 9., szerda 14:24 [Papp Zsolt](#)

Öt afrikai ország is megelőzi Magyarországot - ezzel nem büszkélkedik az NGM

Balkáni állapotok uralkodnak Magyarországon a költségvetés átláthatóságában – derül ki az Open Budget Survey 2015-ös felmérésből. A résztvevő 102 ország közül az EU-tag Magyarország a 45. helyre került, ami azt jelenti, hogy a magyar költségvetés "korlátozottan átlátható". Hazánkat öt afrikai ország is megelőzi.

A költségvetési rendszer átláthatóságát vizsgáló Open Budget Survey felmérés szerint Magyarország az EU-ban sereghajtó, az OECD tagországai közül csak Törökországot előzi meg, de még a régióban is átlag alatt teljesít - derült ki a felmérést bemutató Költségvetési Felelősségi Intézet Budapest (KFIB) sajtótájékoztatóján. Az átláthatóság hiánya sérti az állampolgárok jogait, tágítja a korrupció lehetőségeit, rontja az ország esélyét a nemzetközi tőkebefektetésekért és támogatásokért folytatott versenyben, növeli az államadósság finanszírozási költségeit.

Az elérhető 100 pontból Magyarország 49 pontot ért el, ami a vizsgált 102 ország között csak a 45. helyre elég, ez alapján a magyar államháztartás gazdálkodása "korlátozottan átlátható" minősítést kapott. A gyenge eredmény oka, hogy a kormány a nemzetközileg elfogadott nyolc legfontosabb költségvetési dokumentum közül hármat - a költségvetési irányelveket, a féléves jelentést és a polgárok költségvetését - el sem készíti, a másik öt közül négynek a tartalma pedig még a balkáni országokat is magába foglaló régióknban jellemző színvonalról is elmarad. Az egyetlen kivétel a számvevőszéki jelentés, amelynek tartalma valamivel jobb színvonalú még a fejlett országok átlagánál is.

A felmérés 2006 óta készül két évente, ám most először került be Magyarország a KFIB révén - mondta a jelentést bemutató sajtótájékoztatóján Romhányi Balázs, a KFIB igazgatója. A felmérés eredetileg a fejlődő országokra koncentrált, ám mára kiegészül a fejlett országokkal is. A felmérés három pillérre - az átláthatóságra, a részvételre és a felügyeletre - koncentrált.

A három elemzési kört 140 paraméter alapján mérik, a felmérésből a szubjektivitást kizárják. A felmérés anyagát a kormányok is megkapták, Magyarország esetében az Nemzetgazdasági Minisztérium szakmailag kontrollálta és a felmérés eredményét elfogadta, azt nem vitatta. A 28 EU tagország közül csak 15 vesz részt a felmérésben, a kimaradók közül Görögországnak van esélye arra, hogy a magyar átláthatóságnál is rosszabbul teljesítsen, de a felmérés szerint az EU-ban így a magyar költségvetés átláthatósága a legrosszabb, de még a balkáni régió átlaga alatt vagyunk.

A magyar számszaki eredmények nemzetközi összehasonlításban

	Világ	EU	OECD	Régió	Magyar		Kérdések dbszáma
					pontszám	helyezés	
Vizsgált országok száma	102	15	23	13			
Átláthatóság (OBI index)	45	67	69	55	49	45	109
Költségvetési irányelvek	37	67	56	47	0	56-102	6
Költségvetési törvényjavaslat	48	67	70	54	57	44	54
Elfogadott költségvetés	74	87	83	87	50	85	6
Polgárok költségvetése	28	29	38	12	0	56-102	4
Évközi jelentések	57	81	82	74	70	48-51	9
Féléves jelentés	22	46	49	27	0	36-102	9
Zárszámadás	42	70	71	59	57	36-38	14
Számvevőszéki jelentés	41	68	71	66	76	14-18	7
A nyilvánosság bevonása	25	37	44	31	31	25-32	16
Parlament felügyelet	48	61	62	51	58	30-31	11
Számvevőszéki felügyelet	65	82	84	85	83	38	4

Forrás: KFIB

Nagyobb méretért kattintson!

A költségvetési átláthatóság lényege, hogy az állampolgárok időben, könnyen és közérthető formában hozzájussanak a közpénzekkel kapcsolatos részletes információkhoz. Az átláthatóság hiánya ellehetetleníti a hatékony elszámoltatást, tágítja a korrupció lehetőségeit, komoly hátrány a nemzetközi tőkebefektetésekért és a donor-pénzekért folytatott versenyben, valamint növeli az államadósság finanszírozási költségeit. Az átláthatóság növelése nem pénz, hanem politikai akarat kérdése. Ezt bizonyítja azoknak a Magyarországnál sokkal szegényebb országoknak, köztük öt fekete-afrikai országnak a példája, akik már régóta a miénknél sokkal átláthatóbb rendszereket működtetnek, vagy éppen az elmúlt években előztek meg bennünket ezen a területen. Az elmúlt évek magyar kormányzati intézkedései, mint a költségvetési törvényjavaslat gyorsított tavaszi elfogadása, a háttérszámítások titkosítása, vagy a közérdekű adatokhoz való hozzáférés szűkítése ezzel szemben kifejezetten romló tendenciát vetítenek előre.

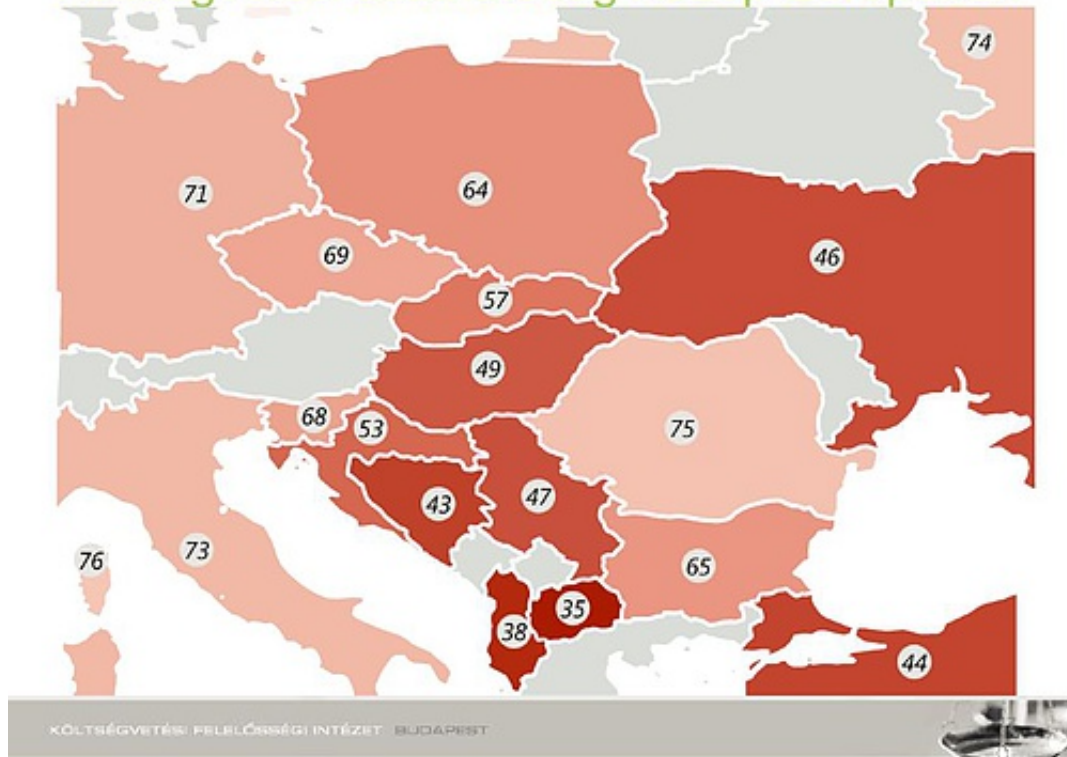
Ezért szerepel rosszul Magyarország

A felmérés a 2014-es költségvetés alapján készült - ha idén készült volna a vizsgálat, akkor Magyarország rosszabbul teljesítene, ugyanis a 2016-os költségvetésben nem szerepelnek a 2014-es tényadatok. Így megszerzett 49 pontból 44 pont lenne, a mi azt jelentené, hogy további hét afrikai ország kerülne elénk. Amennyiben a kormány a 2017-es költségvetést is tavasszal akarja elfogadtatni és nem tesz lépéseket az átláthatóság szintjén, akkor ezen a szinten maradhat a magyar index - mondta Romhányi Balázs.

A rossz magyar eredmények oka, hogy a nyolc kulcsdokumentumból három - a költségvetési irányelvek, a féléves jelentés és polgárok költségvetése - el se készül. A kormány költségvetési tervezési körirata nem elégíti ki a tervezési irányelv követelményeit, hisz nem szerepel benne egyetlen szám sem. A polgárok költségvetése lenne az a rövid prezentációs anyag, amely átláthatóan bemutatná az éves költségvetést közérthető módon.

A magyar költségvetés tartalma szegényes, indoklása hiányos, nem érdemi. Az elfogadott költségvetés indoklásainak táblái a benyújtáskori állapotot tükrözik, nem a kész törvényét. A havi jelentések léteznek - ám azok túlságosan összevontan közlik a kiadásokat és az adósság szerkezetét. A költségvetési beszámoló adattartalma, minősége - vagyis a zárszámadási törvény - nagyjából megfelel a régiós átlagnak, míg az Állami Számvevőszék (ÁSZ) ellenőrző jelentése jobb az átlagnál.

Költségvetési átláthatóság Közép-Európában

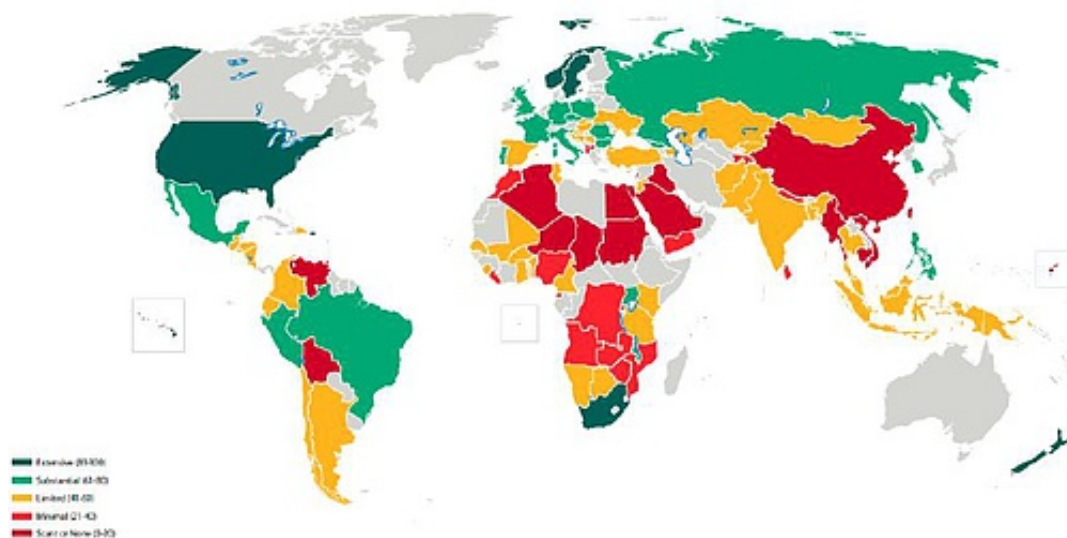
Az International Budget Partnership és magyar partnerszervezete, a Költségvetési Felelősségi Intézet Budapest azt ajánlja a kormánynak, hogy első lépésként hozza nyilvánosságra azokat a költségvetési információkat, amelyek már ma is rendelkezésére állnak, majd készítse el a fent említett három hiányzó dokumentumot, végül pedig bővítse annyira a publikált anyagok tartalmát, hogy azokból valós és részletes képet lehessen alkotni a közpénzügyek helyzetéről és kilátásairól. Az átláthatóságot biztosító szabályokat pedig intézményesítse.

102 országból 98-ban nem nyitott a költségvetési rendszer

A vizsgált 102 ország közül 98-ban nincsenek megfelelő rendszerek a közpénzek hatékony és eredményes felhasználásának biztosítására. A most ötödik alkalommal összeállított jelentés szerint a 98 ország az elszámoltathatóság három alappillére közül legalább egyben hiányosságokat mutat, közülük 32 ország egyik területen sem teljesít megfelelően.

Csupán 24 ország (a vizsgált országok kevesebb mint egynegyede) ért el 60 pont feletti eredményt az Open Budget Index (OBI) mutató 100 pontos skáláján, amely a felmérésnek a transzparenciát vizsgáló része. Ilyen kevés kormány biztosít tehát elegendő információt az állampolgárok számára ahhoz, hogy figyelemmel tudják kísérni a közpénzek felhasználását. Aggasztó, hogy a világ népességének 68 százaléka él az elégtelen költségvetési információt közlétevé 78 országban. Közülük 17 ország alig vagy egyáltalán nem tesz közzé költségvetési információkat.

OBI indexek 2015

KÖLTSÉGVETÉSI FELELŐSÉGI INTÉZET BUDAPEST

[bezár \(x\)](#)

[Nyomtatás](#)

* (c) 2011 www.napi.hu Online Kft. Minden jog fenntartva.